

POSTANOWIENIE

7 lutego 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marta Romańska

na posiedzeniu niejawnym 7 lutego 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Własnościowej Spółdzielni Mieszkaniowej „N.” w L.
przeciwko P. P.
o usunięcie niezgodności między stanem prawnym ujawnionym w księgach
wieczystych nr [...], [...]1 i [...]2
a rzeczywistym stanem prawnym,
na skutek skargi kasacyjnej Własnościowej Spółdzielni Mieszkaniowej „N.” w L.
od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie
z 3 marca 2023 r., II Ca 1616/19,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od doręczenia powódce odpisu niniejszego postanowienia, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest

sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do przytoczonych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powódka wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które przedstawiła jako pytania: „Czy dopuszczalne jest ustanowienie spółdzielczych własnościowych praw do lokali (...), założenie i prowadzenie oddzielnych ksiąg wieczystych, w których ujawnia się spółdzielcze własnościowe prawa do każdego z trzech nieistniejących już lokali w sytuacji, gdy kilka lat wcześniej połączono trzy lokale w jeden lokal?” oraz „Czy prawnie skuteczne jest dokonanie przez syndyka czynności polegających na ustanowieniu spółdzielczych własnościowych praw do lokali w sytuacji, gdy syndyk przekroczył swoje uprawnienia i złożył oświadczenie woli względem pozwanego o ustanowieniu ograniczonych praw rzeczowych (czynność ta nie musiała być dokonana niezwłocznie i przekraczała wartość 10.000 zł co wymagało zgody sędziego - komisarza), a zgoda sędziego-komisarza wydana była pół roku później - w dacie gdy przepisy umożliwiające pierwotne ustanowienie spółdzielczych własnościowych praw do lokali zostały uchylone, a przepisy obowiązujące w dacie wydania przez sędziego-komisarza postanowienia (zgody) pozwalały jedynie na ustanowienie ekspektatywy lub prawa odrębnej własności?”.

Zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako na przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga zidentyfikowania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Skarżący powinien to zagadnienie sformułować oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których ono powstało. Zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę problemu interpretacyjnego, którego dotyczy dla systemu prawa. Skoro jednak skarga kasacyjna jest wnoszona w konkretnej sprawie, to zarówno charakter rozpoznawanego roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym

Sąd Najwyższy byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

Problemy sformułowane przez skarżącą nie mają cech zagadnienia prawnego w znaczeniu scharakteryzowanym wyżej. Oba pytania mają bowiem kazuistyczny charakter, przy czym pierwsze odnosi się do okoliczności nieobjętych podstawą faktyczną zaskarżonego rozstrzygnięcia, a ta byłaby wiążąca dla Sądu Najwyższego przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej (art. 398¹² § 2 k.p.c.). Z ustaleń dokonanych przez Sady *meriti* nie wynika bowiem, żeby księgi wieczyste wymienione w żądaniach pozwów połączonych do wspólnego rozpoznania zostały założone dla nieistniejących lokali. Jeżeli natomiast bez koniecznych zgód lokale te zostały przerobione i straciły cechy właściwe dla praw powstałych na nieruchomości powódki, to jej żądanie powinno zmierzać do przywrócenia tym prawom cech nadanych im w chwili ustanowienia i odpowiednich właściwości ich przedmiotom. Żądania powódki we wszystkich trzech sprawach zmierzały natomiast do wykreślenia z ksiąg wieczystych spółdzielczych własnościowych praw do lokali, dla których księgi zostały założone i do wpisania w to miejsce odrębnej własności lokali na rzecz powódki, a ewentualnie do wykreślenia z ksiąg wieczystych spółdzielczych własnościowych praw do lokali i zamknięcia ksiąg. Powódka konsekwentnie kwestionowała powstanie spółdzielczych własnościowych praw do lokali na rzecz pozwanego, lecz nie określiła przewidzianego ustawą źródła, z którego wywodzi powstanie odrębnej własności lokali na jej rzecz. Do wykreślenia spółdzielczych własnościowych praw do lokali mogłoby dojść w razie ustalenia, że prawa te 22 czerwca 2007 r. w ogóle nie powstały lub powstałe – wygasły. Ocena okoliczności sprawy przez Sady *meriti*, wyrażona z odwołaniem się do orzecznictwa Sądu Najwyższego, który rozstrzygał o skutkach czynności dokonanych w stanie faktycznym zbieżnym z ustalonym w niniejszej sprawie, była odmienna. O tym, jakie znaczenie należy przypisać oświadczeniom woli złożonym przez syndyka masy upadłości poprzedniczki prawnej powódki w postępowaniu upadłościowym i o znaczeniu, jakie należy przypisać późniejszemu przyjęciu pozwanego przez powódkę w poczet członków, Sąd Najwyższy wypowiedział się

już w wyrokach z 12 października 2017 r., IV CSK 705/16 i z 7 marca 2019 r., IV CSK 222/18.

Powódka powołała się także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) tj.: „w zakresie podniesionych zarzutów naruszenia przepisów prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie jak też naruszenia przepisów postępowania, bowiem uchybienia te miały istotny wpływ na wynik sprawy”.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wywodu zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. Szczególna podstawa przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga samodzielnego czyli odrębnego od podstaw kasacyjnych wskazania i wykazania naruszenia konkretnego przepisu prawa (procesowego lub materialnego), które jest oczywiste i bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania.

W uzasadnieniu omawianej przesłanki wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca nawiązała do tych samych okoliczności i problemów, którymi wykazywała, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne. Ten sposób argumentacji jest dotknięty logicznym błędem, gdyż nie sposób jest mówić o oczywistym i widocznym *prima facie* naruszeniu prawa przez jego wadliwe zastosowanie lub niezastosowanie w stanie faktycznym sprawy, jednocześnie stawiając tezę, że w związku z wykładnią tych samych przepisów powstają istotne wątpliwości. Skonfrontowanie motywów zaskarżonego wyroku z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie potwierdza stanowiska skarżącej o oczywistej zasadności skargi. Skarżąca w motywach wniosku odwołuje

się do podstaw zaskarżenia, których Sąd Najwyższy na etapie przedsądu nie bada, ale istotniejsze jest nawet to, że skarżąca buduje argumentację w oparciu o taki stan faktyczny, jaki konsekwentnie przytacza w postępowaniach o tym samym lub zbliżonym przedmiocie, a który nie znajduje odzwierciedlenia w ustaleniach faktycznych dokonanych w sprawie. Zarzuty skarżącej koncentrują się przy tym w części na czynnościach i prawomocnych orzeczeniach wydanych w postępowaniu upadłościowym, których mocy wiążącej i skutków nie sposób jest podważać w niniejszym postępowaniu.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 2 pkt 6 w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 265), orzeczono jak w postanowieniu.

[SOP]

[a!]